

MISIUNEA AUTORITĂȚII DE REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII ELECTRONICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Iurie GASNAȘ,
doctorand

SUMMARY

As a general principle of regulation, the public interest – the “public good” – should have primacy over private and business interests. But the market alone cannot properly regulate itself for the benefit of the public good. Therefore, a strong regulatory framework is needed to promote the interests of the greater number of citizens.

The National Regulatory Agency for Electronic Communications and Information Technology (ANRCETI) mission is to regulate the activity in electronic communications, to ensure the implementation of sector development strategies and supervise compliance of electronic communications network and/or service providers with the legislation.

Key words: national regulatory authority, legal certainty, competitive market, discretion, principle of technology neutrality, competition.

REZUMAT

Interesul public sau „binele public”, ca principiu general de reglementare, ar trebui să primeze asupra intereselor particulare și de afaceri. Dar piața nu se poate reglementa singură în mod adecvat în beneficiul binelui public. Prin urmare, este necesar un cadru de reglementare solid, pentru a promova interesul celui mai mare număr de cetățeni.

Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) are misiunea de a reglementa activitatea în domeniul comunicațiilor electronice și al tehnologiei informației, de a asigura implementarea strategiilor de dezvoltare a sectorului și de a supraveghea respectarea legislației în domeniu de către furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice.

Cuvinte-cheie: autoritate națională de reglementare, securitate juridică, piață concurențială, libertate de decizie, principiul neutralității tehnologice, concurență.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea privind administrația publică centrală de specialitate [1] (în continuare denumită *Legea nr. 98/2012*), misiunea autorității publice se definește ca rolul autorității administrative în sistemul instituțional al administrației publice, precum și viziunea strategică cu privire la realizarea politicii de stat în domeniile de activitate de care aceasta este responsabilă.

Având în vedere prevederile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 98/2012, *mutatis mutandis* această definiție este aplicabilă și activității Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), în calitate de autoritate administrativă autonomă/independentă față de guvern, astfel cum statuează art. 8 alin. (2) din Legea comunicațiilor electronice (în continuare – *Legea nr. 241/2007*) [2].

ANRCETI este produsul liberalizării pieței de comunicații electronice din Republica Moldova, care s-a produs odată cu adop-

țarea Legii pentru modificarea și completarea Legii telecomunicațiilor [3].

Liberalizarea implică desființarea monopolurilor în sectorul comunicațiilor electronice, care semnifică pentru participanții la acest proces – furnizorii de rețele/servicii publice de comunicații electronice și autoritatea de reglementare – o piață liberă, ceea ce înseamnă dispariția unor privilegii pentru furnizori, iar pentru autoritatea de reglementare – trecerea de la monopol la competiție, definită prin crearea unui cadru de reglementare apt să pună în valoare mecanismele pieței concurențiale.

ANRCETI este instituția mandatată să arbitreze acest proces al liberalizării, a cărui sarcină este să garanteze că relațiile concurențiale vor lua într-adevăr naștere, iar mai apoi – să sprijine dezvoltarea lor.

Rolul de bază al ANRCETI în activitatea sa de reglementare este să fie întotdeauna cu un pas înainte cu reglementările sale în fața unei piețe dinamice și inovative. Este

singura cale prin care se poate evita situația când evoluțiile ulterioare ar lua prin surprindere ANRCETI, adică calea prin care se pot preveni dezechilibrele și distorsiunile pe piață.

La baza activității sale, ANRCETI are un cadru general, o lege modernă, europeană și o piață în dezvoltare. În acest sens, Legea nr. 241/2007 reprezintă unul dintre cele mai moderne cadre de reglementare din Comunitatea Statelor Independente, în concordanță cu exigențele pachetului de telecomunicații al Uniunii Europene [4].

Anume în baza acestui act legislativ național ANRCETI are misiunea de a emite reglementări punctuale, care să ducă la instalarea unei piețe efectiv concurențiale. Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea nr. 241/2007, ANRCETI este instituția care are rolul de a pune în aplicare legislația, precum și documentele de politici naționale în domeniul comunicațiilor electronice.

În activitatea sa, ANRCETI urmărește două obiective majore:

promovarea concurenței și promovarea intereselor utilizatorilor finali.

În contextul liberalizării totale a pieței de comunicații electronice, promovarea concurenței reprezintă un obiectiv prioritar. Concurența va acționa ca un stimulent pentru creșterea investițiilor și a eficienței furnizorilor de pe piață, asigurându-se astfel diversificarea serviciilor, apariția unor tehnologii noi și performante, precum și tarife mai scăzute. În scopul promovării concurenței, ANRCETI acționează, în temeiul art. 8 alin. (4) din Legea nr. 241/2007, în următoarele direcții:

- prevenirea acțiunilor ce au ca obiect sau pot avea ca efect distorsionarea sau restrângerea concurenței în sectorul comunicațiilor electronice;

- încurajarea investițiilor eficiente în infrastructură și promovarea inovației;

- promovarea neutralității tehnologice.

Promovarea intereselor utilizatorilor finali reprezintă un obiectiv de importanță majoră, pentru atingerea căruia ANRCETI, în temeiul art. 8 alin. (6) din Legea nr. 241/2007, se concentrează asupra următoarelor direcții de acțiune:

- garantarea dreptului cetățenilor Republicii Moldova de a avea acces la serviciul universal;

- asigurarea protecției intereselor consumatorilor în relațiile acestora cu furnizorii, în special prin punerea la dispoziție a unei proceduri transparente, imparțiale, simple și gratuite de mediere a litigiilor;

- implicarea în asigurarea protecției drepturilor persoanelor, în special a dreptului la viață privată, cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal;

- promovarea transparenței față de utilizatori prin informarea corespunzătoare a acestora de către furnizori, în special cu privire la tarife și la celelalte condiții de

utilizare a serviciilor destinate publicului;

- promovarea intereselor specifice ale utilizatorilor cu handicap și ale celor cu nevoi sociale speciale;

- asigurarea protejării integrității și securității rețelelor publice de comunicații electronice.

Având în vedere prevederile art. 5 alin. (1) lit. a), alin. (6) în corelare cu cele ale art. 33 alin. (1), alin. (4) din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale [5], care statuează asupra corelării reglementărilor naționale cu cele ale dreptului Uniunii Europene – fiind o condiție obligatorie compatibilitatea actului național cu acquisul comunitar –, este relevantă prevederea art. 8 alin. (5) din Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice [6], denumită în continuare *Directiva 2002/21/CE*, în redacția Directivei 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului [7], care indică principiile pe care trebuie să le abordeze autoritatea de reglementare în atingerea obiectivelor de politică.

Anume aceste principii din dreptul Uniunii Europene, esențiale activității de reglementare a ANRCETI, trebuie să constituie efectiv un „cod de conduită” propriu, care să definească setul de reguli călăuzitoare cu aplicabilitate practică, menite să asigure eficiența implementării cadrului de reglementare a comunicațiilor electronice în Republica Moldova. Aplicarea lor este esențială în scopul atingerii obiectivelor și exercitării funcțiilor autorității de reglementare.

Așa fiind, prevederea citată din *Directiva 2002/21/CE* enumeră acțiunile pe care autoritățile naționale de reglementare, în scopul îndeplinirii obiectivelor de poli-

tică și aplicând principiile de reglementare obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale, urmează să le realizeze, între altele, prin:

- a) promovarea previzibilității reglementării prin asigurarea unei abordări reglementare consecvente pe perioade de examinare adecvate;

- b) asigurarea faptului ca, în împrejurări similare, să nu existe discriminare în privința tratării acordate întreprinderilor care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice;

- c) garantarea concurenței în folosul consumatorilor și promovarea, după caz, a unei concurențe bazate pe infrastructură;

- d) promovarea investițiilor eficiente și a inovațiilor în infrastructuri noi și consolidate, inclusiv prin garantarea faptului că orice obligație de acordare a accesului ia în considerație riscurile asumate de investitori, permițând diferite acorduri de cooperare între investitori și părțile interesate de acces, în scopul diversificării riscului aferent investițiilor, garantând în același timp respectarea concurenței pe piață și a principiului nediscriminării;

- e) luarea în considerație a multiplelor condiții care influențează concurența și consumatorii din diverse zone geografice;

- f) impunerea unor obligații reglementare *ex ante* doar în cazurile în care nu există concurență efectivă și durabilă și reducerea sau eliminarea acestora imediat ce această condiție este îndeplinită.

Din cele menționate rezultă că, în vederea îndeplinirii misiunii sale, ANRCETI va emite/aproba acte administrative în limita competenței sale, activitatea sa subordonându-se principiului legalității. În cazul ANRCETI, principiul legalității se realizează prin respectarea obiectivității, transparenței, nediscriminării și proporționalității în activitatea sa de reglementare.

Transparență

ANRCETI acționează în condiții de transparență, atât față de furnizorii prezenți pe piață, cât și față de utilizatori, asigurând informarea completă a celor interesați, prin intermediul unor instrumente specifice comunicării: consultare publică, pagină de Internet, activități de relații cu publicul, comunicate de presă etc.

Acțiunile și mecanismele de reglementare a piețelor trebuie să fie transparente, permițând furnizorilor să-și bazeze deciziile economice pe informații complete și verificabile. În acest sens, prin intermediul procedurii de consultare publică, ori de câte ori ANRCETI intenționează să adopte o măsură ce ar produce un impact semnificativ pe piață, cei interesați pot depune observații, ANRCETI urmînd să răspundă acestora atît în scris, prin prezentarea unui material de sinteză, cât și prin dezbateri în cadrul ședințelor publice, organizate la sediul ANRCETI.

De asemenea, este important ca utilizatorul să-și cunoască drepturile și să fie informat cu privire la calitatea și tarifele serviciilor de comunicații electronice achiziționate.

Transparența elaborării și aprobării actelor de reglementare se realizează de ANRCETI conform art. 14 din Legea nr. 241/2007, care este o lege specială față de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional [8].

Proporționalitate

ANRCETI urmărește piețele din sectorul comunicațiilor electronice astfel încît pe piețele identificate să fie impus un set minim de reglementări care să asigure funcționalitatea mecanismelor pieței. De asemenea, impunerea de obligații trebuie să asigure un raport optim între costurile reglementării și beneficiile sociale.

În acest sens, este relevantă Legea privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de

reglementare a activității de întreprinzător [9], precum și Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător [10].

Oportunitate

Măsurile de reglementare se vor aplica în conformitate cu principiul oportunității, astfel încît să fie adaptate la condițiile concrete de pe piață, să survină treptat și la momentul potrivit, ținînd cont de nivelul de dezvoltare și de dinamica pieței. Deciziile ANRCETI trebuie să fie adoptate ținînd cont de faptul că orice întîrziere sau neconcordanță poate avea consecințe negative asupra planurilor de afaceri ale furnizorilor de comunicații electronice.

Obligativitate

Deciziile luate de ANRCETI sînt obligatorii. Regulile trebuie să fie specificate clar, să fie cunoscute și obligatorii pentru toți furnizorii, ținînd cont de faptul că aceștia se supun aceluiași reguli concurențiale pe piață.

Nediscriminare / obiectivitate

Acționînd în conformitate cu principiul nediscriminării, deciziile de reglementare trebuie să fie neutre în ceea ce privește tehnologiile utilizate, să nu afecteze concurența dintre acestea, fiind astfel stimulată inovarea și dezvoltarea celor mai eficiente tehnologii.

Dispozițiile art. 8 alin. (9) din Legea nr. 241/2007 renunță la abordarea preponderent tehnică, astfel încît includerea unor servicii de comunicații electronice în aceeași piață este decisă exclusiv pe baza considerentelor economice, în funcție de substituibilitatea cererii și a ofertei. Astfel, dacă două tehnologii nu sînt incluse în aceeași piață, acest lucru nu se datorează diferențelor tehnologice, ci faptului că nu sînt substituibile.

Predictibilitate și stabilitate

Cadrul de reglementare trebuie să fie transparent, stabil pe termen lung și cu o dinamică previzibilă, astfel încît furnizorii să aibă

posibilitatea să-și întocmească un plan de afaceri și să realizeze investițiile necesare. Deciziile curente ale ANRCETI trebuie să fie previzibile pentru toți, în conformitate cu principiile, obiectivele, strategia și planul de acțiuni care sînt publice.

Utilizarea eficientă a resurselor ANRCETI

Modul de utilizare a resurselor ANRCETI trebuie să se stabilească în urma unei analize cost-beneficiu, întrucît ANRCETI este finanțată de furnizorii din sectorul comunicațiilor electronice și, implicit, de către utilizatori, care trebuie să obțină un maxim de beneficii în urma activității de reglementare.

Astfel, ANRCETI are libertatea de a decide care este soluția susceptibilă de a răspunde cel mai bine nevoilor colective și interesului general dintre mai multe posibile.

Aceasta nu înseamnă că misiunea ANRCETI, care se realizează prin realizarea obiectivelor de politică prevăzute în art. 8 din Legea nr. 241/2007 și sînt ghidate de principiile expuse mai sus, care în ultimă instanță semnifică activitatea de reglementare a ANRCETI, nu se supune unui control administrativ și judecătoresc.

În doctrină misiunea administrației publice rezidă în satisfacerea interesului general, a binelui public [11, p. 9], care se realizează prin activitatea administrației publice concretizată prin acte administrative, fapte materiale juridice și operațiuni materiale juridice [12, p. 304], forma juridică principală de activitate a administrației publice fiind actul juridic administrativ, celelalte două forme citate nereprezentînd o manifestare de voință a administrației publice, în sensul de a produce efecte juridice, ci ele sînt necesare în vederea emiterii și adoptării actelor administrative sau executării concrete a legii.

Actul administrativ constă într-o manifestare de voință expresă, unilaterală și supusă unui regim de putere publică, precum și controlului de legalitate al instanțelor judecătorești, care emană de la autorități administrative sau de la persoane private autorizate de acestea, prin care se nasc, se modifică sau se sting drepturi și obligații corelative [12, p. 82].

Art. 2 din Legea contenciosului administrativ [13] atribuie următoarea semnificație termenului *act administrativ*, arătând că acesta este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice, în vederea organizării executării sau executării în concret a legii. Actului administrativ, în sensul prezentei legi, este asimilat contractul administrativ, precum și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

Legea contenciosului administrativ a României [14] propune în art. 2 alin. (1) lit. c) o lărgire a sferei de îndindere a noțiunii de *act administrativ*, care semnifică un act unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice; sînt asimilate actelor administrative, în sensul prezentei legi, și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice. Prin legi speciale pot fi prevăzute și alte categorii de contracte administrative supuse competenței instanțelor de contencios administrativ, iar potrivit alin. (2) din același articol al legii precitate se asimilează actelor administrative unilaterale și refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim ori, după caz,

faptul de a nu răspunde solicitantului în termenul legal.

Astfel, ANRCETI, în vederea îndeplinirii misiunii sale – activitatea de reglementare a sectorului de comunicații electronice conform obiectivelor de politică și cu respectarea principiilor –, trebuie să răspundă necesităților de interes general ale societății, la care se adaugă cel de a executa în concret Legea nr. 241/2007 și de a asigura executarea acesteia de către cei vizați, deci, manifestîndu-se ca o purtătoare a puterii publice.

Regimul de putere publică presupune existența unor raporturi între ANRCETI și cetățeni/ persoane juridice private, caracterizate prin egalitate juridică, și a unor mijloace prin care ANRCETI să poată asigura realizarea cu prioritate a misiunii sale – interesul public și punerea în executare a Legii nr. 241/2007.

În același timp, puterea publică a ANRCETI nu este absolută, ci este limitată de rigorile normelor juridice cărora ANRCETI, în calitate de administrație publică, trebuie să se supună și care formează ceea ce se numește *ordinea juridică* [12, p. 76-77], a cărei reflectare se regăsește în art. 53 din Constituția Republicii Moldova [15], care recunoaște persoanei vătămate într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, dreptul de a obține recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Astfel, ANRCETI, în realizarea misiunii sale, se supune ierarhiei normelor juridice, ceea ce semnifică respectarea principiului legalității în activitatea sa de reglementare.

În literatura juridică s-a spus că principiul legalității administrației publice presupune că “toate acțiunile care compun administrația ca activitate și toate formele de organizare a sistemului prin care sînt îndeplinite aceste acțiuni trebuie să

se întemeieze pe lege. Din acest punct de vedere, sistemul administrației publice este expresia legii și instrumentul acesteia” [16, p. 27].

Așadar, ANRCETI, atunci cînd acționează (cînd ia decizii în vederea realizării misiunii sale), trebuie să se conformeze prescripțiilor legii, obiectivelor de politică prevăzute în art. 8 din Legea nr. 241/2007, să se încadreze în aceste limite. Totuși, aceste limite nu presupun o încorsetare rigidă a ANRCETI, o lipsă totală de libertate de mișcare în sensul de a nu avea independența să aprecieze în mod concret o situație dată sau de a nu avea inițiativă.

Prevederile Legii nr. 241/2007 nu pot fi aplicate mecanic, după cum nici nu poate să se prevadă în cuprinsul său toate situațiile care se pot ivi în sectorul comunicațiilor electronice.

Astfel, legiuitorul, prin Legea nr. 241/2007, a prescris norme juridice care conțin dispoziții precise pe care ANRCETI trebuie să le execute întocmai (spre exemplu, Capitolul IV), dar, totodată, a dispus prin norme juridice din aceeași lege niște coordonate generale, un cadru de reglementare, urmînd ca ANRCETI în executarea legii să decidă dacă un fapt concret se încadrează sau nu în acele coordonate/ obiective de politică ale ANRCETI (a se vedea în acest sens Capitolul VI și VII din Legea nr. 241/2007).

Administrația publică trebuie să respecte legalitatea, dar, în același timp, ea are nevoie și de o anumită libertate de acțiune, ținînd seama de faptul că unele măsuri nu pot fi apreciate pe cale generală, ci doar în contact direct cu realitatea administrativă [17, p. 125]. În felul acesta, misiunea ANRCETI se realizează prin îndeplinirea obiectivelor de politică, respectînd principiile obiectivității, transparenței, nediscriminării și proporționalității în activitatea sa de reglementare.

ANRCETI dispune prin lege de un anumit grad de libertate de a alege între mai multe soluții posibile și care este cunoscut în doctrină ca fiind putere discricționară a administrației/ marja de apreciere a autorității. Această putere discricționară/ marja de apreciere este necesară tocmai pentru ca ANRCETI să își poată realiza misiunea sa, prin punerea în aplicare a obiectivelor sale de politică, precum și prevederile concrete ale Legii nr. 241/2007 și de a asigura satisfacerea deplină a interesului public, prin posibilitatea de a adopta cea mai bună soluție.

Puterea discreționară de care dispune ANRCETI, în calitatea sa de administrație publică, a mai fost denumită și *drept/competență de apreciere*, definind cazul în care norma de drept nu dictează administrației un anume comportament, în opoziție fiind pusă competența legală, care îngădește total orice posibilitate de intervenție a administrației pentru a hotărî în ce sens trebuie aplicate prevederile legii [18, p. 146].

Se poate deduce faptul că libertatea de apreciere rezervată ANRCETI nu este în contradicție cu principiul legalității, dat fiind faptul că această libertate este lăsată ANRCETI de către legiuitor, care nu îi impune o îngădire expresă de a acționa în concret sau respectarea unei dispoziții prescise.

Legea nr. 241/2007 determină proporția în care ANRCETI poate avea inițiativă “în cadrul aceluiași act, puterea discricționară poate fi diferită, după cum legea lasă mai multe sau mai puține elemente ale deciziei la libera apreciere a administrației” [19, p. 43-44].

Fiind marcată observația că există o gradare a puterii de apreciere în funcție de ierarhia organelor administrative, astfel, organele administrative cărora le-a încredințat legea cea mai largă libertate de apreciere se află plasate în vârful administrației și nu se sub-

ordonează unor șefi ierarhici [19, p. 30]. În această ordine de idei, potrivit art. 8 alin. (2) din Legea nr. 241/2007, ANRCETI este independentă de guvern.

Realizarea de către ANRCETI a misiunii sale actualmente se află într-un stadiu avansat. În timpul celor mai recente reuniuni ale Comitetului regional al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor (ITU) se remarcă un nivel, în general, satisfăcător de punere în aplicare a legislației de telecomunicații de către autoritatea națională.

Punerea în aplicare a obiectivelor de politică ale ANRCETI s-a dovedit a fi un instrument important pentru promovarea reformelor în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor.

Recenzent:

L. MĂRGINEANU,
dr., conf. univ.

Referințe bibliografice

1. *Legea privind administrația publică centrală de specialitate*. Nr. 98 din 4 mai 2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.08.2012, nr. 160-164 (537).

2. *Legea comunicațiilor electronice*. Nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.03.2008, nr. 51-54 (155).

3. *Legea pentru modificarea și completarea Legii telecomunicațiilor*. Nr. 842-XIV din 25 februarie 2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 25.05.2000, nr. 59-62 (403).

4. Directiva 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, Directiva 2002/20/CE privind autorizarea rețelor și serviciilor de comunicații electronice, Directiva 2002/19/CE privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, Directiva 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice

de comunicații și Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice.

5. *Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale*. Nr. 317-XV din 18 iulie 2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.10.2003, nr. 208-210 (783).

6. Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice. Nr. 21 din 7 martie 2002. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 24.04.2002, nr. L 108.

7. Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, 2002/19/CE privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora și 2002/20/CE privind autorizarea rețelor și serviciilor de comunicații electronice. Nr. 140 din 25 noiembrie 2009. În: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 18.12.2009, nr. L 337.

8. *Legea privind transparența în procesul decizional*. Nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 05.12.2008, nr. 215-217 (798).

9. *Legea privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător*. Nr. 424-XV din 16 decembrie 2004. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 07.01.2005, nr. 1-4 (16).

10. *Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător*. Nr. 235-XVI din 20 iulie 2006. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 11.08.2006, nr. 126-130 (627).

11. Verdinaș V. *Drept administrativ*. Ediția a V-a. București: Universul Juridic, 2009, 516 p.

12. Alexandru I., Cărăușan M., Bucur S. *Drept administrativ*. Ediția a III-a. București: Universul Juridic, 2009, 530 p.

13. *Legea contenciosului administrativ*. Nr. 793-XIV din 10 februarie 2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 18.05.2000, nr. 57-58 (375).

14. *Legea contenciosului administrativ*. Nr. 554 din 2 decembrie 2004. În: Monitorul Oficial al României, 07.12.2004, nr. 1154, Partea I.

15. *Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1 (1).

16. Negoită A. *Drept administrativ și știința administrației*. București: Atlas Lex, 1993.

17. Manda C. *Știința administrației*. Ediția a III-a. București: Universul Juridic, 2008, 352 p.

18. Poescu-Slăniceanu I. ș.a. *Drept administrativ*. Vol. II. Galați: Editura Universitară Danubius, 2009.

19. Apostol Tofan D. *Puterea discreționară și excesul de putere al autorităților publice*. București: All Beck, 1999, 416 p.

AUTONOMIA DE VOINȚĂ A CONTRACTULUI DE ÎNSTRĂINARE A UNUI BUN CU CONDIȚIA ÎNTREȚINERII PE VIAȚĂ

Angela TĂLĂMBUȚĂ,
magistru în drept, doctorandă

SUMMARY

Property Alienation Contract on condition of lifetime maintenance is one of the unnamed contracts very common in current practice. The law does not provide legal framework so the autonomy of the parties is very high. The parties have the freedom and the duty to elaborate a highly detailed agreement like for named contracts. Therefore, they are free to determine the rules governing it, otherwise there will be applied as many principles of material obligations that exist.

REZUMAT

Contractul de înstrăinare a unui bun cu condiția întreținerii pe viață este unul dintre contractele nenumite, foarte des întâlnite în practica actuală. Autonomia părților este foarte mare, ele având libertatea, dar și datoria de a detalia cât mai bine un astfel de contract, deoarece legea nu asigură cadrul juridic, precum la contractele numite. Astfel, ele sînt libere să stabilească ce norme îl guvernează, în caz contrar, se vor aplica principiile din materia obligațiilor atîtea cîte sînt.

Actualitatea temei abordate este vădită, deoarece contractul de înstrăinare a unui bun cu condiția întreținerii pe viață prezintă interes din considerente că are particularitățile sale caracteristice numai lui. Pe parcursul dezvoltării, înstrăinarea unui bun a atras atenția multor juriști, deoarece, fiind un institut de drept care își are rădăcinile în dreptul roman, contractul dat și în prezent trezește un interes deosebit.

Autonomia de voință a părților este foarte mare, ele avînd posibilitatea, dar și datoria de a detalia cât mai bine un astfel de contract, deoarece legea nu asigură cadrul juridic, precum la contractele numite. Astfel, ele sînt libere să stabilească ce norme îl guvernează (pot fi ale unor contracte nenumite) [7, p. 265]. Dacă nu, se vor aplica principiile generale din materia obligațiilor atîtea cîte sînt. S-a decis în acest sens că un contract nu este nul pe motiv că pîrții nu au acordat întreținere, iar beneficiarul acesteia a decedat la scurt timp, deoarece legea nu prevede o astfel de posibilitate, trebuind să se țină cont și de caracterul aleatoriu.

Contractul de înstrăinare a unui bun cu condiția întreținerii pe viață este un contract de sine stătător, cu fizionomie juridică proprie. Este un contract civil – în sensul că aparține ramurii dreptului civil. Este însă un contract cu o natură juridică complexă, deoarece:

- creditorul poate plăti prin înstrăinarea unui bun către debitor sau printr-o sumă de bani;

- obiectul complex și caracterul aleatoriu al contractului, chiar dacă este un contract nenumit, face ca, în urma admiterii acțiunii în rezoluțiune, să se restituie bunul către creditor și, odată cu aceasta, să se redobîndească dreptul de proprietate asupra lui;

- în sfîrșit, natura juridică complexă a contractului își are explicația în faptul că operația juridică în sine este complexă, ea putîndu-se clădi pe două operații juridice care au însă aceeași finalitate – asigurarea întreținerii creditorului –, și anume:

- a) dacă creditorul înstrăinează un lucru, întreținerea se înfățișează a fi prețul ei și, în acest caz, prima operație se înfățișează a fi o vînzare;